

کالبد گمشده در خانه‌های دوره معاصر (بعد از انقلاب اسلامی) با نگاهی به معماری دوره قاجار

الهام حاتمی گلزاری^{۱*}، لیلا باقرنیا^۲

۱- گروه معماری، مرکز سردرود، دانشگاه آزاد اسلامی، سردرود، ایران، e.hatami.g@gmail.com

۲- کارشناس ارشد معماری، Bagernia۱۳@yahoo.com

چکیده

در میان انواع عملکردهای معماری، خانه از تاثیرگذارترین و تاثیر پذیرترین عملکردها بوده و در طول تاریخ همواره دچار تغییر و تحول شده است. معماری مسکن در ایران با بحران هویت جدی مواجه است و می توان گفت با روح زمانه مطابقت ندارد. عموماً درمقاطع حساس و تاریخی عواملی مثل پیشرفت تکنولوژی، بحران های اقتصادی، تغییرات سیاسی، بحران های فرهنگی و بحران انرژی یا جنگ به بازنگری تعریف مسکن انجامیده است. گرایش به معماری گذشته یکی از چالش های مهم اجتماعی و فرهنگی در کشور است؛ شناخت کالبد معماری سنتی می تواند یکی از راهکارهایی باشد که در رسیدن به این هدف موثر باشد. در تغییرات صورت گرفته در خانه های دوره معاصر نیز بسیاری از عناصر گذشته حذف گردیده، لذا در این تحقیق فضاهای خانه های گذشته و معاصر مورد مقایسه قرار گرفته تا دلایل حذف این فضاها در خانه های دوره معاصر مورد بررسی قرار گیرد. گام نخست شناخت معماری دوره سنتی و مقایسه آن با وضعیتی است که در دوره معاصر با آن مواجه هستیم که در این راستا از نمونه های موردی استفاده شده است. لذا بررسی دلایل ایجاد تغییرات در کالبد خانه های دوره معاصر و بیان ویژگی های کالبدی خانه های سنتی جزو اهداف پژوهش می باشد. روش تحقیق توصیفی تحلیلی است و برای جمع آوری اطلاعات از تکنیک هایی مثل اسناد و مدارک در بستر مطالعات کتابخانه ای استفاده شده است و راهبرد تحقیق کیفی با رویکرد ساختارگرایانه می باشد. نتایج پژوهش بر این امر مهم استوار است که در دوره معاصر بدلیل تغییرات صورت گرفته در جامعه اعم از تغییرات در نظام آموزشی، فرهنگ و اقتصاد بیشترین تاثیر را در تغییر کالبد خانه ها داشته است.

واژه های کلیدی: خانه، کالبد، دوره قاجار، خانه معاصر